

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 62/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. **Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

Wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z 25 listopada 2020 r. sygn. akt II K 7/20

1.2. **Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. **Granice zaskarżenia**

1.1.1. **Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

w całości

# na niekorzyść		
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka	

	zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. *Wnioski*

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. *Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy*

1.5. *Ustalenie faktów*

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Świadek P. K. (1); Faktura VAT nr. (...) wraz z potwierdzeniem kwoty zapłaty za kruszarkę szczerkową. Informacja z BS w R. o spłacie kredytu obrotowego przez sp z o.o. G. w T.	Dowody ze źródeł osobowych i dowody rzeczowe wzajemnie się uzupełniają.

1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	Zarzut niewłaściwych ustaleń faktycznych poprzez odmowę wiarygodności wyjaśnień oskarżonego, których konsekwencją było uznanie S. H. winnym	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

	przywłaszczenia kruszarki szczękowej okazał się zasadny.	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>W toku postępowania przed sądem drugiej instancji przesłuchano w charakterze świadka P. K. (1), który zeznał, że w styczniu 2016 roku jego firma nabyła kruszarkę szczękową S. Q. (...) za kwotę 630 000 złotych.</p> <p>P. K. (1) na dowód zakupu przesłał fakturę VAT nr. (...) wraz z potwierdzeniem kwoty zapłaty za kruszarkę szczękową.</p> <p>Jak wynika z niekwestionowanych ustaleń sądu pierwszej instancji oskarżony H. w wyniku restrukturyzacji spółki (...) sp. z o.o. objął funkcję prezesa z dniem 1 października 2016 roku.</p> <p>Bezspornym zatem jest w sprawie, że S. H. nie mógł przywłaszczyć sobie kruszarki szczękowej, gdyż faktycznie została ona nabyta przez inny podmiot gospodarczy przed objęciem funkcji prezesa zarządu spółki F.. Kruszarkę szczękową zbył P. K. (1) były prezes spółki F. W. C..</p> <p>Warunek znajdowania się przedmiotu przywłaszczenia w niebezprawnym posiadaniu sprawcy był wielokrotnie eksponowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym co do zasady przeciwstawia się w kontekście tego elementu znamiona kradzieży i przywłaszczenia, akcentując, że: "W przeciwieństwie do kradzieży sprawca przywłaszczenia nie zabiera cudzego mienia ruchomego w celu przywłaszczenia, lecz bezprawnie rozporządza cudzą rzeczą ruchomą, która znalazła się w jego legalnym,</p>		

niebezprawnym posiadaniu. Dla oceny zachowania sprawcy mają więc znaczenie zarówno moment wejścia w posiadanie rzeczy, jak i moment rozporządzenia rzeczą" (wyrok SN z dnia 4 stycznia 2006 r., IV KK 376/05). Warunek ten jest konsekwentnie wskazywany także w piśmiennictwie (zob. m.in. A. Marek, T. Oczkowski, *Przywłaszczenie...*, 2015, s. 103; L. Wilk (w:) *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz...*, s. 618). Trzeba jednak podkreślić, że mimo ugruntowanego stanowiska doktryny i orzecznictwa co do tego warunku przywłaszczenia pogląd, zgodnie z którym przywłaszczenie możliwe jest jedynie w sytuacji uprzedniego niebezprawnego posiadania rzeczy przez sprawcę lub znajdowania się sprawcy w niebezprawnym stanie umożliwiającym skorzystanie z określonego prawa majątkowego może wywoływać wątpliwości. Treść art. 284 k.k. w żadnym zakresie nie wskazuje, iż warunkiem przywłaszczenia jest uprzednie niebezprawne posiadanie lub władanie rzeczą ruchomą czy też dysponowanie niebezprawną możliwością skorzystania z prawa majątkowego. Przyjęcie takiej wykładni oznacza wprowadzenie dodatkowej przesłanki odpowiedzialności karnej, której niespełnienie wyklucza możliwość realizacji znamion omawianego typu czynu zabronionego. Konsekwencje tego stanowiska mogą być daleko idące, już bowiem w stosunkowo prostym układzie sytuacyjnym, w którym sprawca zabiera pojazd mechaniczny w celu krótkotrwałego użycia i dopiero po pewnym czasie, znajdując się już w posiadaniu pojazdu pojawia się u niego zamiar przywłaszczenia, z uwagi na bezprawny status

posiadania wyklucza możliwość przypisania odpowiedzialności za przywłaszczenie. W tym przypadku z uwagi na komponenty strony podmiotowej nie jest także możliwe przypisanie odpowiedzialności za kradzież. Podobne konsekwencje związane są z sytuacją, w której sprawca, działając bez zamiaru przywłaszczenia, omyłkowo zabiera rzecz należącą do innej osoby, sądząc, że przysługuje mu w tym zakresie określone uprawnienie, następnie zaś - po uzyskaniu świadomości, iż jest to rzecz cudza - postępuje z nią jak właściciel, tj. włącza tę rzecz do swojego majątku i w ten sposób powiększa stan posiadania albo wykonuje w inny sposób uprawnienia właścicielskie, rozporządzając rzeczą (por. wyrok SN z dnia 2 grudnia 2008 r., III KK 221/08, LEX nr 495316). W powyższym kontekście wydaje się, że brak jest dostatecznych podstaw do twierdzenia, że warunkiem odpowiedzialności za przywłaszczenie jest wykazanie, iż sprawca znajdował się w stanie niebezprawnego posiadania. Wystarczające jest stwierdzenie, że sprawca znajdował się w stanie posiadania lub też władania rzeczą bądź dysponował możliwością skorzystania z prawa majątkowego przysługującego innej osobie (zob. w tej kwestii S. Tarapata, glosa..., s. 137 i n.; M. Dudzik, glosa..., s. 276 i n.). Oznacza to, że przywłaszczenia można dopuścić się zarówno względem legalnie posiadanej przez sprawcę rzeczy ruchomej lub wobec rzeczy posiadanej przez sprawcę, choćby ów stan można określić jako nielegalny z uwagi na sposób wejścia w posiadanie. Por. M. D. K.; P. K. kodeks karny art. 284; komentarz teza z lex-a.

Sąd pierwszej instancji ustalił także, że oskarżony jako prezes zarządu spółki F. sporządził dokumentację dla banku potwierdzającą dalsze dysponowanie kruszarką szczerkową co powodowało prawne przeniesienie jej własności na bank, co z kolei umożliwiło korzystanie z udzielonego w dniu 5 września 2014 roku kredytu obrotowego w wysokości 1 700 000 złotych przez BS w R..

Sąd odwoławczy winień był także z urzędu rozważyć możliwość odpowiedzialności oskarżonego S. H. za przywłaszczenie prawa majątkowego.

Przepis art. 284 k.k., chroni także prawa majątkowe. Prawa majątkowe, jako jedna z kategorii praw podmiotowych, zaliczane są w doktrynie prawa cywilnego do najmniej wyjaśnionych i budzących najwięcej wątpliwości konstrukcji w nauce prawa (por. S. Grzybowski (w:) System Prawa Cywilnego..., t. 1, 1985, s. 215; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System Prawa Prywatnego..., t. 1, s. 819 i n.). Mając na uwadze fakt, że ze względu na właściwości konstrukcyjne praw podmiotowych niezwykle trudne jest wyznaczenie precyzyjnej granicy między prawami majątkowymi a ich przeciwieństwem, tj. prawami niemajątkowymi, w piśmiennictwie z zakresu prawa cywilnego przyjmuje się, że "o zaliczeniu oznaczonego prawa podmiotowego do typu praw podmiotowych, zwanych prawami majątkowymi albo niemajątkowymi, decyduje stopień nasilenia cech przypisywanych prawom majątkowym lub niemajątkowym, który uzasadnia podobieństwo badanego prawa podmiotowego do wyróżnianego

wzorca praw majątkowych" (por. M. Romanowski, Podział praw podmiotowych..., s. 24 i n.). Za zaliczeniem określonego prawa podmiotowego do kategorii praw majątkowych przemawia przede wszystkim ukierunkowanie tego prawa na ochronę majątkowych interesów podmiotu uprawnionego. W piśmiennictwie i orzecznictwie dominuje ujęcie, według którego za prawa majątkowe uznaje się te, które bezpośrednio służą realizacji uprawnień o charakterze majątkowym oraz mających wartość majątkową, podlegających w konsekwencji wycenie według reguł rynkowych (zob. M. Romanowski, Podział praw podmiotowych..., s. 30).

Por. M. D. K.; P. K. kodeks karny komentarz teza z lex-a.

Według art. 101 ust. 1 pr. bank. jednym z prawnych zabezpieczeń wierzytelności banku może być „przeniesienie na bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej lub papierów wartościowych”. Często spotykanym w praktyce (w tym orzecznictwie sądów) i piśmiennictwie określeniem prawnego zabezpieczenia wierzytelności uregulowanego w art. 101 pr. bank. jest „przewłaszczenie na zabezpieczenie”.

Zagadnienie relacji art. 101 pr. bank. do innych prawnych zabezpieczeń wierzytelności przedstawia się w sposób następujący. Skoro przedmiotem zabezpieczenia określonego w art. 101 pr. bank. jest konkretny składnik majątku podmiotu dającego zabezpieczenie, należy to zabezpieczenie zaliczyć

do zabezpieczeń rzeczowych; niezależnie od tego, czy ów „przedmiot zabezpieczenia” jest prawem obligacyjnym czy rzeczowym. Artykuł 101 pr. bank. nie wyklucza stosowania przewłaszczenia na zabezpieczenie wierzytelności podmiotów innych niż banki. Artykuł 101 pr. bank. nie wyklucza też przeniesienia na bank (lub na inny podmiot) na zabezpieczenie praw innych niż prawo własności rzeczy ruchomej lub praw do papierów wartościowych. Przedmiotem przeniesienia na bank na zabezpieczenie mogą być też inne prawa, byleby były to prawa zbywalne o charakterze majątkowym. Zawarty w art. 101 pr. bank. katalog rzeczy i praw mogących być przedmiotem przewłaszczenia nie jest wyczerpujący.

Wadą przewłaszczenia na zabezpieczenie (przynajmniej z punktu widzenia wierzyciela) jest możliwość utraty przedmiotu zabezpieczenia w wypadku zbycia przedmiotu przewłaszczenia i wydania go nabywcy. Jak bowiem stanowi art. 169 § 1 k.c., „jeżeli osoba nieuprawniona do rozporządzania rzeczą ruchomą [w tym przewłaszczający, u którego bank pozostawił rzecz] zbywa rzecz i wydaje ją nabywcy, nabywca uzyskuje własność z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, chyba że działa w złą wiarę”. Podobnie w odniesieniu do zabezpieczeń w postaci ograniczonego prawa rzeczowego, w tym wszelkich postaci zastawu stanowi art. 170 § 1 zdanie pierwsze k.c.: „W razie przeniesienia własności rzeczy ruchomej, która jest obciążona prawem osoby trzeciej, prawo to wygasa z chwilą

wydania rzeczy nabywcy, chyba że ten działa w złej wierze”.

Zawarte w przytoczonych przepisach odstępstwo od zasady nemo plus iuris w art. 169 i 170 k.c. uzasadnia się interesem i potrzebą ochrony osoby nabywającej w dobrej wierze rzecz ruchomą od nieuprawnionego (zasada ochrony dobrej wiary). Wśród związanych z nim motywów legislacyjnych wymienia się również zasadę pewności obrotu. Pewność ta ma przyczyniać się do zwiększenia liczby zawieranych transakcji, a w konsekwencji do ogólnego rozwoju gospodarczego. Ponadto badanie prawa poprzedników jest w wielu przypadkach problematyczne czy wręcz niemożliwe. Por. B. B. prawo bankowe komentarz cywilny, teza z lex-a.

Tak więc S. H. nie mógł sobie przywłaszczyć prawa majątkowego, które wygasło z chwilą nabycia kruszarki szczegółowej w dobrej wierze przez P. K. (1).

Wniosek

O uniewinnienie oskarżonego zasadny

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

W toku postępowania odwoławczego udowodniono, że zanim oskarżony objął funkcję prezesa zarządu spółki F. poprzedni prezes tejże spółki (...) sprzedał kruszarkę szczegółową P. K. (1), który nabył ją w dobrej wierze.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z 25 listopada 2020 r. sygn. akt II K 7/20	
Zwiążle o powodach zmiany	
W toku postępowania odwoławczego udowodniono, że zanim oskarżony objął funkcję prezesa zarządu spółki F. poprzedni prezes tejże spółki (...) sprzedał kruszarkę szcękową P. K. (1), który nabył ją w dobrej wierze.	

1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
5.3.1.1.1.	# art. 439 k.p.k.

Zwięzłe o powodach uchylenia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylenia		
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
	Wobec uniewinnienia oskarżonego S. H. kosztami postępowania za obie instancje obciążono Skarb Państwa.

7. PODPIS

SSO del. Tomasz Grebla SSA Marek Długosz SSA Andrzej Solarz

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie		

	kwalfikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana